

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

25 päivänä helmikuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Tuomioistuinten toimivalta sekä tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – Toimivalta työsopimusta koskevissa asioissa – II luvun 5 jakso – Sovellettavuus – Jäsenvaltiossa tehty sopimus työskentelystä toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneessa yhtiössä – Työsuoritusten puuttuminen koko sopimuksen voimassaoloajan – Kansallisten toimivaltasääntöjen soveltamisen poissulkeminen – 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohta – Käsite ”paikkakunta, missä tai mistä käsin työntekijä tavallisesti työskentelee” – Työsopimus – Sopimuksen täyttämispaiikka – Työntekijän veloitteet hänen työntajansa kohtaan

Asiassa C-804/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Landesgericht Salzburg (Salzburgin osavaltion tuomioistuin, Itävalta) on esittänyt 23.10.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 31.10.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

BU

vastaa

Markt24 GmbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (esittelevä tuomari) ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Markt24 GmbH, edustajanaan G. Herzog, Rechtsanwalt,
- Tšekin hallitus, asiamiehinnään M. Smolek, J. Vlácil ja I. Gavrilová,
- Euroopan komissio, asiamiehinnään M. Wilderspin ja M. Heller,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.10.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 7 artiklan 1 alakohdan ja 21 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat luonnollinen henkilö BU, jonka kotipaikka on Itävallassa, ja Markt24 GmbH, joka on Saksan oikeuden mukaan perustettu yhtiö, jonka kotipaikka on Unterschleißheim Landkreis Münchenissä (Münchenin hallintoalue, Saksa), ja joka koskee viimeksi mainitun maksettaviksi tulevia erääntyneitä palkkasaatavia, erityiskorvausosuuksia ja lomakorvauksia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 14 ja 18 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(14) – –

Tiettyjä tuomioistuimen toimivaltaa koskevia tämän asetuksen sääntöjä olisi – – sovellettava vastaajan kotipaikasta riippumatta, jotta voidaan varmistaa – – työntekijöiden suojelu, turvata jäsenvaltioiden tuomioistuinten toimivalta tilanteissa, joissa niillä on yksinomainen toimivalta, ja kunnioittaa osapuolten sopimusvapautta.

– –

(18) – – työsopimusten osalta heikompaa osapuolta olisi suojeltava tuomioistuimen toimivaltaa koskevilla säännöillä, jotka ovat hänen etujensa kannalta yleisiä sääntöjä suotuisimmat.”

- 4 Kyseisen asetuksen II luku koskee tuomioistuimen toimivaltaa. Kyseisen luvun 1 jakso, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, sisältää 4–6 artiklan.
- 5 Mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kanne sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimessa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

- 6 Saman asetuksen 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän luvun 2–7 jakson säännösten nojalla.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua henkilöä vastaan ei erityisesti voida soveltaa tuomioistuimen toimivaltaa koskevia kansallisia sääntöjä, jotka jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 76 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.”

- 7 Asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 2 jakso, jonka otsikko on ”Erityinen toimivalta”, sisältää asetuksen 7–9 artiklan.

8 Mainitun asetuksen 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa

- 1) a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä,
- b) jollei toisin ole sovittu, tätä säännöstä sovellettaessa kanteen perusteena olevan velvoitteen täytäntöönpanopaikka on

--

– palvelujen osalta se paikkakunta jäsenvaltiossa, missä palvelut sopimuksen mukaan suoritettiin tai oli suoritettava,

- c) jollei sovelleta b alakohtaa, sovelletaan a alakohtaa;

--

5) sivuliikkeen, agenttuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa sivuliike, agenttuuri tai muu toimipaikka sijaitsee;

--”

9 Asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jakso, jonka otsikko on ”Toimivalta työsopimusta koskevissa riita-asioissa”, sisältää asetuksen 20–23 artiklan.

10 Asetuksen 20 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Työsopimusta koskevassa asiassa tuomioistuimen toimivalta määräytyy tämän jakson säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6 artiklan, 7 artiklan 5 alakohdan ja, kun on kyse työnantajaa vastaan nostetusta kanteesta, 8 artiklan 1 [ala]kohdan soveltamista.”

11 Saman asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sellaista työnantajaa vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, voidaan nostaa kanne

- a) sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa tällä on kotipaikka; tai
- b) toisessa jäsenvaltiossa
 - i) sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin työntekijä tavallisesti työskentelee, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin hän viimeksi työskenteli, tai
 - ii) jos työntekijä ei tavallisesti työskentele tai työskennellyt missään yksittäisessä maassa, sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä työntekijän palvelukseen ottaneen työnantajan toimipaikka sijaitsee tai sijaitsi.”

Itävallan oikeus

12 Työ- ja sosiaaliasioissa toimivaltaisista tuomioistuimista 7.3.1985 annettun liittovaltion lain (Bundesgesetz über die Arbeits- und Sozialgerichtsbarkeit (Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz)) (jäljempänä ASGG) 4 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”50 §:n 1 momentissa mainituissa riita-asioissa alueellisesti toimivaltainen on kantajan valinnan mukaan

- 1) 1–3 kohdan tapauksissa myös tuomioistuin, jonka tuomiopiirissä
a) työntekijällä on työsuhteen aikana tai oli työsuhteen päättymisajankohtana kotipaikka tai asuinpaikka,

--

- d) palkka on maksettava tai, mikäli työsuhde on päättynyt, oli viimeksi maksettava --

--”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 13 BU:hun, jonka kotipaikka on Itävallassa, otti yhteyttä Salzburgissa (Itävalta) henkilö, joka työskentelee Markt24:lle, joka on yhtiö, jonka kotipaikka on Unterschleißheim Münchenin hallintoalueella; BU teki kyseisen työntekijän välityksellä Markt24:n kanssa siivoustyöntekijän työ sopimuksen ajalle 6.9.–15.12.2017 (jäljempänä kyseessä oleva sopimus).
- 14 Markt24:llä oli kyseessä olevalla sopimuksella sovitun työsuhteen alussa toimisto Salzburgissa. Tätä sopimusta ei kuitenkaan allekirjoitettu mainitussa toimistossa vaan Salzburgissa sijaitsevassa leipomossa. Palvelukseentulopäiväksi sovittiin 6.9.2017, ja työ oli tarkoitus tehdä Münchenissä. Markt24 ei kuitenkaan lopulta antanut mitään työtä BU:lle.
- 15 Vaikka BU oli edelleen tavoitettavissa puhelimitse ja valmis työskentelemään, hän ei tehnyt mitään työsuorituksia Markt24:lle. BU:lla ei ollut Markt24:n sen työntekijän puhelinnumeroa, jonka kanssa hän oli ollut yhteydessä tehdäkseen kyseessä olevan sopimuksen, jossa mainittiin Markt24:n itävaltalainen puhelinnumero ja osoite Saksassa. BU rekisteröitiin 15.12.2017 saakka Itävallan sosiaalivakuutuslaitoksessa työntekijänä. Markt24 irtisanoi BU:n tämän jälkeen.
- 16 BU nosti 27.4.2018 ennakkoratkaisua pyytäneessä Landesgericht Salzburgissa (Salzburgin osavaltion tuomioistuin) Markt24:ää vastaan kanteen, jossa hän vaati tältä palkkasaatavia, erityiskorvausosuuksia ja lomakorvausta ajanjaksolta 6.9.–15.12.2017 yhteensä 2 962,80 euroa. BU esitti syys-marraskuulta 2017 kolme palkkalaskelmaa, joissa Markt24 yksilöitiin työnantajana.
- 17 Koska BU:n haastetta ei voitu antaa Markt24:lle tiedoksi useista eri osoitteisiin postitse kohdistetuista yrityksistä huolimatta eikä Amtsgericht Münchenin (Münchenin alioikeus, Saksa) välityksellä ja koska kyseisen yhtiön edustajien asuinpaikka ei ollut tiedossa, asiamies nimettiin 26.12.2018 annetulla määräyksellä edustamaan tätä yhtiötä oikeudenkäynnissä Itävallan säännösten mukaisesti. Nimetty asiamies kiisti 7.1.2019 toimittamallaan kirjelmällä sekä itävaltalaiden tuomioistuinten toimivallan yleensä että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimivallan erityisesti.
- 18 Tässä yhteydessä kyseinen tuomioistuin tiedustelee, sovelletaanko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklaa sellaiseen työsuhteeseen, jonka puitteissa työntekijä on tosin tehnyt työ sopimuksen Itävallassa mutta ei ole tehnyt mitään työsuorituksia, vaikka hän on ollut valmiina työskentelemään.
- 19 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan työsuhteen kesto ja pysyvyys ajanjaksolla 6.9.–15.12.2017 on näytetty toteen. Kyseinen tuomioistuin lisää, että sekä sopimuksen tekemistä edeltänyt vaihe että sopimuksen tekeminen ovat tapahtuneet Itävallassa ja että BU on lisäksi rekisteröity Itävallan sosiaalivakuutuslaitoksessa.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa lisäksi, että työntekijät ovat kuluttajien tavoin suojelua tarvitseva henkilöryhmä, jota ei saa asettaa unionin oikeuden säännöksillä epäedullisempaan asemaan kansallisiin säännöksiin nähden. Tältä osin on viitattava erityisesti pienituloisen työntekijän taloudelliseen tilanteeseen, joka vaikeuttaa oikeuksien vaatimista toisessa jäsenvaltiossa.

21 Tässä tilanteessa Landesgericht Salzburg on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklaa sovellettava työsuhteeseen, jonka yhteydessä tehtiin Itävallassa työsopimus työsuoritusten tekemisestä Saksassa, mutta työntekijä, joka on odottanut Itävallassa useita kuukausia varsinaisia työtoimeksiantoja, ei ole tehnyt työsuorituksia?

Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

2) Onko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklaa tulkittava siten, että voidaan soveltaa [ASGG:n] 4 §:n 1 momentin a kohdan kaltaista kansallista säännöstä, jossa annetaan työntekijälle (helpotettu) mahdollisuus nostaa kanne sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa hänellä on kotipaikka työsuhteen aikana tai oli työsuhteen päättyessä?

3) Onko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklaa tulkittava siten, että voidaan soveltaa ASGG:n 4 §:n 1 momentin d kohdan kaltaista kansallista säännöstä, jossa annetaan työntekijälle (helpotettu) mahdollisuus nostaa kanne sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa palkka on maksettava tai oli maksettava työsuhteen päättyessä?

Jos toiseen ja kolmanteen kysymykseen vastataan kieltävästi:

4) Onko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklaa tulkittava siten, että sellaisen työsuhteen osalta, jossa työntekijä ei ole tehnyt työsuorituksia, kanne on nostettava siinä jäsenvaltiossa, jossa työntekijä on odottanut työtoimeksiantoja?

Onko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklaa tulkittava siten, että sellaisen työsuhteen osalta, jossa työntekijä ei ole tehnyt työsuorituksia, kanne on nostettava siinä jäsenvaltiossa, jossa työsopimusta valmisteltiin ja se tehtiin, vaikka siinä sovittiin työsuoritusten tekemisestä toisessa jäsenvaltiossa tai kaavailtiin sitä?

Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

5) Onko asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohtaa sovellettava työsuhteeseen, jonka yhteydessä tehtiin Itävallassa työsopimus työsuoritusten tekemisestä Saksassa, mutta työntekijä, joka on odottanut Itävallassa useita kuukausia varsinaisia työtoimeksiantoja, ei ole tehnyt työsuorituksia, jos voidaan soveltaa ASGG:n 4 §:n 1 momentin a kohdan kaltaista kansallista säännöstä, jossa annetaan työntekijälle (helpotettu) mahdollisuus nostaa kanne sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa hänellä on kotipaikka työsuhteen aikana tai oli työsuhteen päättyessä, tai jos voidaan soveltaa ASGG:n 4 §:n 1 momentin d kohdan kaltaista kansallista säännöstä, jossa annetaan työntekijälle (helpotettu) mahdollisuus nostaa kanne sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa palkka on maksettava tai oli maksettava työsuhteen päättyessä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jakson, jonka otsikko on ”Toimivalta työsopimusta koskevista asioissa”, säännöksiä tulkittava siten, että niitä sovelletaan sellaisen työntekijän, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostamaan kanteeseen sellaista työnantajaa vastaan, jonka kotipaikka on toisessa

jäsenvaltiossa, jos työsopimus on neuvoteltu ja tehty työntekijän kotipaikan jäsenvaltiossa, ja sen mukaan työn suorittamispaikka on työnantajan jäsenvaltiossa, silloinkin, kun kyseisiä työsuorituksia ei ole tehty kyseisestä työnantajasta johtuvasta syystä.

- 23 Tässä yhteydessä on muistutettava, että asetuksen N:o 1215/2012 20 artiklan mukaan työsopimusta koskevassa asiassa toimivalta määräytyy kyseisen asetuksen II luvun 5 jakson mukaisesti, jonka otsikko on ”Toimivalta työsopimusta koskevissa riita-asioissa” ja joka sisältää asetuksen 20–23 artiklan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen N:o 1215/2012 6 artiklan ja 7 artiklan 5 alakohdan soveltamista ja, kun on kyse työnantajaa vastaan nostetusta kanteesta, 8 artiklan 1 alakohdan soveltamista.
- 24 Asetuksen N:o 1215/2012 20 artiklassa tarkoitettua työsopimuksen käsitettä on tulkittava itsenäisesti, jotta voidaan taata kyseisessä asetuksessa vahvistettujen toimivaltasääntöjen yhtenäinen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa (ks. vastaavasti tuomio 14.9.2017, Nogueira ym., C-168/16 ja C-169/16, EU:C:2017:688, 47 ja 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, tämä käsite edellyttää sitä, että työntekijän ja hänen työnantajansa välillä vallitsee alisteisuussuhde, ja työsuhteen olennainen ominaispiirre on se, että henkilö tekee tietyn ajanjakson ajan toiselle tämän johdon alaisena suorituksia palkkaa vastaan (ks. analogisesti tuomio 10.9.2015, Holterman Ferho Exploitatie ym., C-47/14, EU:C:2015:574, 40 ja 41 kohta ja tuomio 11.4.2019, Bosworth ja Hurley, C-603/17, EU:C:2019:310, 25 ja 26 kohta).
- 26 Tällaisessa tapauksessa on katsottava, että osapuolia sitoo asetuksen N:o 1215/2012 20 artiklassa tarkoitettu työsopimus riippumatta siitä, onko kyseisen sopimuksen kohteena oleva työ suoritettu vai ei.
- 27 Koska ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevalla sopimuksella on luotu työnantajan ja työntekijän välinen alisteisuussuhde ja että sen perusteella kummallakin osapuolella on työsuhteen yhteydessä oikeuksia ja velvollisuuksia, tätä sopimusta koskeva riita kuuluu asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jakson säännösten soveltamisalaan siitä huolimatta, ettei kyseistä sopimusta ole täytetty.
- 28 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jakson, jonka otsikko on ”Toimivalta työsopimusta koskevissa asioissa”, säännöksiä on tulkittava siten, että niitä sovelletaan sellaisen työntekijän, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostamaan kanteeseen sellaista työnantajaa vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, jos työsopimus on neuvoteltu ja tehty työntekijän kotipaikan jäsenvaltiossa, ja sen mukaan työn suorittamispaikka on työnantajan jäsenvaltiossa, silloinkin, kun kyseisiä työsuorituksia ei ole tehty kyseisestä työnantajasta johtuvasta syystä.

Toinen ja kolmas kysymys

- 29 Toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on tarkasteltava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jakson säännöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansallisten toimivaltasääntöjen soveltamiselle tämän tuomion 28 kohdassa tarkoitettun kaltaiseen kanteeseen, jos nämä säännöt osoittautuisivat työntekijälle edullisemmiksi.
- 30 On muistutettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 tehdyn yleissopimuksen (EYVL 1972, L 299, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna yleissopimuksilla uusien jäsenvaltioiden liittyessä kyseiseen yleissopimukseen, että mainitun yleissopimuksen sijaan tulleiden tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) ja asetuksen N:o 1215/2012 tavoitteena on tuomioistuimen

kansainvälistä toimivaltaa koskevien yhtenäisten sääntöjen luominen (tuomio 3.7.1997, Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, 25 kohta; tuomio 17.11.2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, 33 ja 45 kohta ja tuomio 7.7.2016, Hőszig, C-222/15, EU:C:2016:525, 31 kohta).

- 31 Asetuksen N:o 1215/2012 4 artiklan 1 kohdan nojalla ”kanne sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimessa”. Kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ”jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan [kyseisen asetuksen II luvun] 2–7 jakson säännösten nojalla”.
- 32 Tästä seuraa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 41 ja 42 kohdassa, että kun riita, joka ei ole pelkästään jäsenvaltion sisäinen, kuuluu asetuksen aineelliseen soveltamisalaan ja vastaajan kotipaikka on jäsenvaltiossa, asetuksessa N:o 1215/2012 säädettyjen yhtenäisten toimivaltasääntöjen on saatava etusija suhteessa kansallisiin toimivaltasääntöihin (ks. vastaavasti tuomio 17.11.2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, 33 ja 45 kohta ja tuomio 19.12.2013, Corman-Collins, C-9/12, EU:C:2013:860, 22 kohta).
- 33 Tämä kansallisten toimivaltasääntöjen lähtökohtainen poissulkeminen pätee myös asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jaksoon kuuluviin säännöksiin, joiden osalta unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että ne ovat luonteeltaan paitsi erityisiä myös tyhjentyviä (ks. analogisesti tuomio 21.6.2018, Petronas Lubricants Italy, C-1/17, EU:C:2018:478, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Näin ollen tämän asetuksen II luvun 5 jakson säännösten soveltamisalaan kuuluvaan kanteeseen ei voida soveltaa sellaisia kansallisia sääntöjä, joilla määritetään toimivalta työsopimusta koskevissa asioissa ja jotka poikkeavat näissä säännöksissä säädetyistä säännöistä, riippumatta siitä, ovatko mainitut kansalliset säännöt työntekijälle edullisempia.
- 35 Toiseen ja kolmanteen kysymykseen on siis vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jakson säännöksiä on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansallisten toimivaltasääntöjen soveltamiselle tämän tuomion 28 kohdassa tarkoitetun kaltaiseen kanteeseen riippumatta siitä, osoittautuvatko nämä säännöt työntekijälle edullisemmiksi.

Neljäs kysymys

- 36 Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele lähinnä, onko asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklaa tulkittava siten, että sitä sovelletaan tämän tuomion 28 kohdassa tarkoitetun kaltaiseen kanteeseen. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää tarvittaessa myös täsmentämään, mikä tuomioistuin on toimivaltainen kyseisen artiklan nojalla.
- 37 Tältä osin on muistutettava, että työnantajaa vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, voidaan nostaa kanne joko kyseisen asetuksen 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa työnantajan kotipaikka on, tai kyseisen asetuksen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i ja ii alakohdan mukaan sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin työntekijä tavallisesti työskentelee, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin hän viimeksi työskenteli, tai jos työntekijä ei tavallisesti työskentele tai työskennellyt missään yksittäisessä maassa, sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä työntekijän palvelukseen ottaneen työnantajan toimipaikka sijaitsee tai sijaitsi.
- 38 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että tuomioistuimet, joiden käsiteltäväksi työntekijä on saattanut asian, eivät ole sen jäsenvaltion tuomioistuimia, jossa työnantajan kotipaikka on, kuten asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 1 kohdan a alakohdassa sallitaan. Pääasian olosuhteista ei myöskään ilmene, että työntekijän kanne kuuluisi kyseisen asetuksen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan soveltamisalaan.

- 39 Näin ollen on ratkaistava, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kanne, vaikka mitään työsuorituksia ei ole tehty, kyseisen asetuksen 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdan soveltamisalaan; siinä säädetään, että sellaista työnantajaa vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin työntekijä tavallisesti työskentelee, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä tai mistä käsin hän viimeksi työskenteli.
- 40 Asetuksen N:o 44/2001 19 artiklan 2 alakohdan a alakohdassa, joka vastaa asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa, tarkoitettua käsitteeseen ”paikkakunta, missä työntekijä tavallisesti työskentelee” on tulkittava tarkoittavan paikkakuntaa, jossa tai josta käsin työntekijä tosiasiallisesti täyttää olennaisen osan niistä velvoitteista, jotka hänellä on työnantajaansa kohtaan (ks. vastaavasti tuomio 14.9.2017, Nogueira ym., C-168/16 ja C-169/16, EU:C:2017:688, 59 kohta).
- 41 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 61 ja 63 kohdassa, silloin, kun työ sopimusta ei ole täytetty, sopimuspuolten ilmaisema tämän täyttämisen paikkaa koskeva tarkoitus on lähtökohtaisesti kuitenkin ainoa seikka, jonka perusteella asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdassa tarkoitettu tavallinen työskentelypaikkakunta voidaan todellisuudessa selvittää. Tällä tulkinnalla voidaan parhaiten varmistaa toimivaltasääntöjen hyvä ennustettavuus, koska osapuolten työ sopimuksessa tarkoittama työskentelypaikkakunta on lähtökohtaisesti helposti määritettävissä.
- 42 Näin ollen asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että tämän tuomion 28 kohdassa tarkoitettua kaltainen työsuhdetta koskeva kanne voidaan nostaa sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa työntekijän oli työ sopimuksen mukaan täytettävä pääosa velvoitteistaan työnantajaansa kohtaan.
- 43 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä nyt käsiteltävässä asiassa ilmenee, paikka, jossa työntekijän oli kyseisen sopimuksen mukaan täytettävä pääosa velvoitteistaan työnantajaansa kohtaan, sijaitsi Münchenissä.
- 44 Tähän on lisättävä, että asetuksen N:o 1215/2012 20 artiklan 1 kohdan mukaan toimivalta määräytyy kyseisen asetuksen II luvun 5 jakson mukaisesti, ”sanotun kuitenkin rajoittamatta [kyseisen asetuksen] 6 artiklan, 7 artiklan 5 alakohdan ja, kun on kyse työnantajaa vastaan nostetusta kanteesta, 8 artiklan 1 [ala]kohdan soveltamista”.
- 45 Asetuksen 7 artiklan 5 alakohdassa säädetään, että jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa ”sivuliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa sivuliike, agentuuri tai muu toimipaikka sijaitsee”.
- 46 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava, voidaanko kyseistä säännöstä soveltaa myös nyt käsiteltävässä asiassa, siltä osin kuin yhtäältä – kuten ennakkoratkaisupäätöksestä ilmenee – Markt24:llä oli kyseessä olevalla sopimuksella perustetun työsuhteen alussa toimisto Salzburgissa ja toisaalta työntekijän oli kyseessä olevan sopimuksen mukaan täytettävä pääosa velvoitteistaan työnantajaansa kohtaan Münchenissä.
- 47 On muistutettava, että asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettuja sivuliikkeen, agentuurin ja muun toimipaikan käsitteitä on tulkittava itsenäisesti siten, että ne edellyttävät, että on olemassa ulospäin pääliikkeen jatkeena pysyvästi esiintyvä liiketoimintakeskus. Tällä keskuksella on oltava oma johto ja sellaiset aineelliset valmiudet, että se voi käydä liikeneuvotteluja kolmansien kanssa, joiden ei siten tarvitse olla suorassa yhteydessä pääliikkeeseen (ks. vastaavasti tuomio 11.4.2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 48 On lisättävä, että tätä säännöstä sovelletaan vain, jos oikeusriita koskee joko näiden yksiköiden toimintaa koskevia toimia tai niiden pääliikkeen nimissä tekemiä sitoumuksia, jotka on täytettävä siinä valtiossa, jossa nämä yksiköt sijaitsevat (ks. vastaavasti tuomio 11.4.2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 49 Kaiken edellä esitetyn perusteella neljänteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että tämän tuomion 28 kohdassa tarkoitettuna kaltainen kanne voidaan nostaa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa tai josta käsin työntekijän oli työsopimuksen mukaan täytettävä pääosa velvoitteistaan työnantajaansa kohtaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisen asetuksen 7 artiklan 5 alakohdan soveltamista.

Viides kysymys

- 50 Koska viides kysymys on esitetty vain siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, siihen ei ole tarpeen vastata, kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu myöntävä vastaus.

Oikeudenkäyntikulut

- 51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 II luvun 5 jakson, jonka otsikko on ”Toimivalta työsopimusta koskevissa asioissa”, säännöksiä on tulkittava siten, että niitä sovelletaan sellaisen työntekijän, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, nostamaan kanteeseen sellaista työnantajaa vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, jos työsopimus on neuvoteltu ja tehty työntekijän kotipaikan jäsenvaltiossa, ja sen mukaan työn suorittamispaikka on työnantajan jäsenvaltiossa, silloinkin, kun kyseisiä työsuorituksia ei ole tehty kyseisestä työnantajasta johtuvasta syystä.**
- 2) **Asetuksen N:o 1215/2012 II luvun 5 jakson säännöksiä on tulkittava siten, että ne ovat esteenä kansallisten toimivaltasääntöjen soveltamiselle tämän tuomion tuomiolauselman 1 kohdassa tarkoitettuna kaltaiseen kanteeseen riippumatta siitä, osoittautuvatko nämä säännöt työntekijälle edullisemmiksi.**
- 3) **Asetuksen N:o 1215/2012 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa on tulkittava siten, että tämän tuomion tuomiolauselman 1 kohdassa tarkoitettuna kaltainen kanne voidaan nostaa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa tai josta käsin työntekijän oli työsopimuksen mukaan täytettävä pääosa velvoitteistaan työnantajaansa kohtaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisen asetuksen 7 artiklan 5 alakohdan soveltamista.**

Allekirjoitukset